

«TƏSDİQ EDİLMİŞDİR»

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
yanında Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət
Komitəsi Əmr 035

«09» mart 2004-cü il

Sədr _____ H. Babayev

(02 iyul 2004-cü il tarixli 097 №-li və 11
mart 2008-ci il tarixli 025 №-li Əmrlərin
redaksiyasında)

Qiymətli kağızlar bazarında çirkli pulların yuyulmasının və terrorizmin maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə qiymətli kağızlar bazarının peşəkar iştirakçıları tərəfindən tədbirlərin görülməsi haqqında

QAYDALAR

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının 11 oktyabr 2001-ci il tarixində qoşulduğu «Terrorizmin maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə haqqında» BMT-nin Konvensiyasına, 4 iyul 2003-cü il tarixində qoşulduğu «Cinayət fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlərin leqallaşdırılması, aşkar olunması, götürülməsi və müşahidə edilməsi haqqında» Avropa Şurasının Konvensiyasına, həmçinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 iyul 1999-cu il tarixli 161 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi haqqında» Əsasnaməyə müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının qiymətli kağızlar bazarında çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə qiymətli kağızlar bazarının peşəkar iştirakçıları (bundan sonra - maliyyə vasitəçiləri) tərəfindən görülməli olan tədbirləri əhatə edir.

1.3. Bu Qaydalarda aşağıdakı anlayışlardan istifadə edilir:

1.3.1. Çirkli pulların yuyulması – qeyri-qanuni yolla əldə edilmiş gəlirlərin leqallaşdırılması;

1.3.2. Qeyri-qanuni gəlirlər – narkotik maddələrinin və silahların qeyri qanuni alverindən, qaçaqmalçılıqdan, korrupsiyadan, qizli iqtisadiyyatdan, şantajdan və maliyyə dələduzluğundan əldə edilmiş vəsaitlər.

II. Maliyyə vasitəçiləri tərəfindən görülən tədbirlər:

2.1. Maliyyə vasitəçiləri müştəriləri (tərəf müqabililəri) tərəfindən aparılan və məbləği 20 min manatdan artıq olan aşağıdakı əməliyyatlara mütəmadi nəzarəti həyata keçirməlidirlər:

2.1.1. fiziki və ya hüquqi şəxslər tərəfindən nəgd vəsait hesabına qiymətli kağızların satın alınması;

2.1.2. qiymətli kağızlarla bağlanmış əqdin bir tərəfi və ya hər iki tərəf müqabili narkotik maddələrin qeyri-qanuni istehsalının aparılması və (və ya) terrorizmin dəstəklənməsi barədə məlumatın olduğu dövlətin ərazisində yaşadığı, qeydiyyatla alındığı və ya bank hesabına malik olduğu halda.

2.2. Maliyyə vasitəçiləri, qiymətli kağızlarla əməliyyatların qeyri-qanuni yolu ilə əldə edilmiş vəsaitlərin yuyulması məqsədi ilə bağlanıldığından şübhələndikdə bu əməliyyatlar barədə məlumatı QKDK-ya təqdim etməlidirlər. Qiymətli kağızlarla əməliyyatların adı çəkilən məqsədlə aparıla bildiyinə dəlalət edən əlamətlər kimi aşağıdakılar hesab edilməlidir:

2.2.1. hər hansı iqtisadi məna və ya hər hansı qanuni məqsəd güdməyən əqdin qeyri-adi xarakter daşması;

2.2.2. zəruri nəzarət prosedurlarından qaçmaq məqsədi ilə və ya həqiqi məqsədi gizlətmək məqsədi ilə bağlanıldığını hesab etməyə əsas verən əqdlərin bir neçə dəfə bağlanıldığının əşkar edilməsi;

2.2.3. müəyyən edilmiş qaydada müştəri (tərəf müqabili) haqqında məlumatın yoxlanılmasının mümkün olmaması və müştəri (tərəf müqabili) tərəfindən özü barədə yalnız və ya təhrif edilmiş məlumatın təqdim edilməsi;

2.2.4. Müştəri (tərəf müqabili) tərəfindən, onun sifarişinin daha əlverişli şərtlərlə icra olunması imkanlarına marağın göstərməməsi;

2.2.5. Müştəri (tərəf müqabili) tərəfindən müntəzəm olaraq qiymətli kağızlar bazarında zərərli nəticələnən müddətli əqdlərin (fyuçerslər, opsiyonlar) bağlanması, xüsusən bu əqdlərdə baza aktivinin tədarükü şərtləndirilmədikdə;

2.2.6. müştəri (tərəf müqabili) tərəfindən, bazar qiymətlərindən xeyli fərqlənən qiymətlə eyni qiymətli kağızın alqı və satqısına sifarişin verilməsi;

2.2.7. bir şəxs tərəfindən müntəzəm olaraq üçüncü şəxslərin xeyrinə etibarnamələr əsasında iri məbləğlərdə əməliyyatların aparılması;

2.2.8. bir müştərinin hesabına bir gün ərzində müxtəlif mənbələrdən vəsaitlərin daxil olması;

2.2.9. əsaslı səbəbin olmadığı təqdirdə bir müştəri tərəfindən müxtəlif nömrələrlə bir neçə hesabın açılması barədə tələbin irəli sürülməsi;

2.2.10. siyasi partiyalar, onların rəhbər şəxsləri və yaxud onların vəkalətnamələri ilə çıxış edən şəxslər tərəfindən əməliyyatların aparılması;

2.2.11. qeyri kommertiya təşkilatları, sektalar, dini qurumlar və onları təmsil edən şəxslər tərəfindən əməliyyatların aparılması;

2.2.12. adsız qiymətli kağızlar üzrə əməliyyatların aparılması;

2.2.13. terrorçular, terrorizmi maliyyələşdirən şəxslər, yerli və beynəlxalq hüquq mühafizə orqanları tərəfindən axtarışda olan şəxslər, korrupsiya, rüşvətخورluq və s. xidməti cinayətlərdə ittiham olunan dövlət məmurları, onların yaxın qohumları və yaxud onları təmsil edən şəxslər tərəfindən əməliyyatların aparılması.

2.3. Bu Qaydaların 2.1-ci və 2.2-ci bəndlərində göstərilmiş əlamətlərlə əməliyyatların aparılması maliyyə vasitəçiləri tərəfindən aşkar edildikdə, onlar bu barədə məlumatı 3 (üç) iş günü ərzində QKDK-ya təqdim etməlidirlər.

2.4. Maliyyə vasitəçiləri müştərilərinin və tərəf müqabililərin eyniləşdirməsi ilə bağlı olan sənədləri, həmçinin onların hesabları üzrə aparılan hərəkətlər və iş müxabiləşmələri haqqında məlumatları ən azı beş il ərzində saxlamalıdırlar.

2.4.1. QKDK tərəfindən qiymətli kağızlarla bağlanılan və ya bağlanmış əqdlərdə çirkli pulların yuyulmasına və ya terrorizmin maliyyələşdirilməsinə dəlalət edən əlamətlər aşkar edildikdə, QKDK bu əqdlərin bağlanmasını və ya icrasını dayandıra bilər və ya əqdlərin etibarsız hesab edilməsi üçün məhkəmədə iddia qaldıra bilər.

2.5. Çirkli pulların yuyulmasının qarşısının alınması məqsədi ilə maliyyə vasitəçiləri aşağıdakı tədbirlər kompleksini mütəmadi olaraq həyata keçirməlidirlər:

2.5.1. daxili strategiya, prosedurlar və daxili nəzarət, o cümlədən mövcud qanunvericiliyə riayət olunmasına nəzarətin həyata keçirilməsi;

2.5.2. işə qəbul edilən yeni əməkdaşların yüksək mütəbərlik səviyyəsinə malik olduqlarını təsbit etmək üçün onların yoxlanılması (iş təcrübələrinin yoxlanılması, müsahibələrin keçirilməsi və s.);

2.5.3. Müəssisənin effektiv və funksional şəkildə fəaliyyət göstərməsi üçün müntəzəm olaraq daxili auditin keçirilməsi.

III. Məsuliyyət.

Bu Qaydaları pozan şəxslər Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyinə uyğun olaraq məsuliyyət daşıyırlar.

IV. Qüvvəyə minmə qaydası.

Bu Qaydalar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.